

2017. június 4-i beszéd Pusztaszabolcs városi ünnepségén.

Tisztelt Emlékezők!

Az európai, de talán a világtörténelemben példátlan dolog történt 97 évvel ezelőtt, 1920.június 04-én 16 óra 27 perckor. Párizsban a Trianon palotában aláírták a trianoni békeszerződésnek csúfolt diktátumot, mely Magyarországra nézve súlyos területi és emberi veszteségeket hozott.

A békemű nélkülözött minden józanságot és humánus megfontolást, és ahogyan azt a szakértők utóbb megállapították, valójában gyenge, „takarójukon túlnyújtózkodó” államiságok füzérét tartalmazta. Az utódállamok pöffeszkedő erőszakoskodásai a magyarság megaláztatását célozták. Belső ellentmondásokkal, marakodással roskadozó helyzetek követték egymást, melynek háttérében máig ott tátong a valós, az erkölcsi legitimáció hiánya.

Az úgynevezett békeszerződés aláírásáról, mint nemzeti gyásznapról, így írt a korabeli tudósító: **„A budapesti templomokban megkondultak a harangok, a gyártelepek megszólaltatták szirénáikat, és a borongós őszi levegőben tovahömpölygő szomorú hanghullámok a nemzeti összeomlás fájdalmas gyászát jelentették. [...] Ma tehát elszakították tőlünk a ragyogó magyar városokat: a kincses Kolozsvárt, a Rákócziak Kassáját, a koronázó Pozsonyt, az iparkodó Temesvárt, a vértanúk városát, Aradot és a többi mind, felnevelt, kedves gyermekeinket, a drága, szép magyar centrumokat. Ma hazátlanná tettek véreink közül sok millió hű és becsületes embert [...] A város és az ország némán, méltóságteljesen, de komor daccal tüntetett az erőszakos béke ellen. Egész Budapest a gyásznapi hatása alatt állott.”**

Hangzatos szavak, egy nemzet gyászához méltóak. De vajon hogy élte meg ezt az akkori hétköznapi ember? Mit érzett és mit gondolt erről?

Jómagam, erdélyi lévén, egy egyszerű, de igen becsületes és nemzeti érzülettel telített családban nőttem fel. Az elszakítás, az elárulás tudata meghatározta életünk mindennapjait.

Nagyanyám akkor húszas éveit taposta, talán első gyermekét hordta szíve alatt. A békekötést követően tovább éltek életüket egy közel 2000 fős magyarok lakta erdélyi kisfaluban, amely ezzel a döntéssel Romániához került. Román lett a falu vezetése, a jegyző, román lett a tanító. Elkezdték építeni az ortodox templomot annak az öt családnak, aki román betelepülőként a falu létszámát duzzasztotta. Kisgyerekként hallgattam történeteit a „magyar világról”, a határról, amelyet úgy húztak meg a falun át, hogy a gazda háza Romániához került, az istálló Magyarországon maradt...Ezt később Wass Albert „13 almafája” is bebizonyította: ésszerűtlen döntés ésszerűtlen eljárást vont maga után. Hiába tiltakozott Teleky vörös térképe, hiába szólt Apponyi „védőbeszéde” több nyelven: a döntés megszületett, a határt az istállón túlra húzta meg s a 13 almafából hétnek vesznie kellett. A románok bevonulásáról nagyanyám hallgatott...apám mesélte jóval később, hogy a bevonulást megelőzően az élelmet nagyszüleim elásták a közeli temetőben. Az éhes és követelőző román katonák nem találva semmit 10 botütésre ítélték nagyanyámat, aki épp egyedül tartózkodott otthon. Hogy megússza a botozást, kénytelen volt elárulni a titkos élelemraktárt. Mindenüket elvitték.

Nagyanyám vigyázott arra, hogy gyermekei ne felejtessenek. Apám, akinek születése alig előzte meg a bécsi döntést, eszerint élte életét. Minket arra tanított, hogy magyarságunkat megőrizzük. Emlékszem szavaira pontosan s arra is, hogy szilveszterkor úgy hallgattuk meg recsegő rádiókon a Himnuszt, mintha egy mágikus rituálén vettünk volna részt. Gyermekként sokáig nem értettem meg, miért csordul ilyenkor apám arcán végig a könny.

Édesanyámat egyszer hallottam énekelni...szépen csengő, gyönyörű hangja volt. A kedvenc nótáját énekelte el nekünk, akkor már fiataloknak: Hargitai

fecskemadár hosszú útra készül...megragadott egy strófája ennek a gyászos, nyomasztó és mégis szép dalnak: „Varjúsereg lepte el az egész tájat, odahaza gyász borít be minden székely házat”. Gyász.

Ha a békediktátum igazságtalansága feletti elkeseredettség érzését elődeink nem tudták volna leküzdeni, ha nem lettek volna képesek erőt meríteni, új életet kezdeni, új táptalajba gyökeret engedve megkapaszkodni, ha minderre nem lettek volna képesek, akkor ez a jeles nap valóban gyásznappal lenne.

A trianoni tragédiára emlékezve június 4-ét a magyar Országgyűlés 2010-ben a Nemzeti Összetartozás Napjává nyilvánította. Az erről szóló törvényben az Országgyűlés rögzítette, hogy kötelességének tekinti arra inteni a jelenlegi és a jövő nemzedékeket, hogy **a trianoni békeszerződés okozta nemzeti tragédiára mindörökké emlékezve, a más nemzeteknek okozott sérelmeket is számon tartva, s ezekből okulva, az elmúlt kilencven esztendő küzdelmeiben az összefogás példáiból, a nemzeti megújulás eredményeiből erőt merítve, a nemzeti összetartozás erősítésén munkálkodjanak.**

Mi az összetartozás, ki tartozik össze, mi az összetartozás mértékegysége és volumene?

Az összetartozás az egységes magyar nemzetet jelenti. Azt a nemzetet, mely közé a harag és a gyűlölet nem állít sorompókat, határokat, szögesdrótokat.

Magyar nemzet, melynek tagjai között a szeretet és az összefogás hidakat épít. Az összetartozás párbeszédet jelent: a párbeszéd pedig nem más, mint a nézetek ütköztetése, a meggyőződések birkózása. A párbeszéd egy olyan szellemi viadal, ahol nincsenek győztesek és vesztesek, ahol szót tudunk érteni, a végén meg tudunk állapodni és kialakul a többségi meggyőződés.

Mint minden nemzedéknek, nekünk is, közösségileg is és egyénileg is, el kell számolni azzal, mit sikerült tenni az összetartozásnak és az összefogásnak az ügyében.

Ma, a Nemzeti Összetartozás Napján erre gondoljunk!

Azt gondolom, hogy amíg a magyarság egészében megvan az összetartozás tudata, az egymásért érzett felelősség, a nemzet érdekeiért vállalt szolgálat, addig ez a nemzet erősödik és nem számítanak a mesterségesen felállított határok. Nincs határon belüli és határon kívüli magyar ügy, egyetlen magyar ügy létezik, ennek jegyében kell szellemi, lelki és anyagi erőforrásainkat összpontosítani.

Nem hiszem, hogy nacionalizmus lenne az, ha egy nemzet nem akarja sárba tiporni vagy örökre elfelejteni saját történelmét, hanem kellő méltósággal visszaemlékszik. Már nem kell titokban hallgatni a Himnuszt, kiejthetjük bátran ezt a szót, hogy Trianon...és lehet a hangunkban ítélet, fájdalom és gyász, nem kell félni a következményektől.

Egészen biztos, hogy – Széchenyit követve – szembe kell nézni önmagunkkal. Megérteni magunkat, a dolgokat és másokat, létezésünk végső értelmét. És ha rájövünk, hogy nem a vaksors tréfájaként születtünk ide, ezek közé a történelmi körülmények és megpróbáltatások közé, felismerjük, hogy felelősséggel és hűséggel tartozunk egymásnak, egymásért és a jövő nemzedékéért.

Nem hiszem, hogy nacionalizmus az, ha büszkén vállaljuk magyarságunkat, történelmünket és feltartott fejjel, kihúzott vállal keressük azokat a lehetőségeket, amelyekkel meg tudjuk őrizni a mai világban is nemzeti identitástudatunkat.

Ma, amikor Európában igyekszünk helyzetünket megerősíteni, legfontosabb teendőnk a nemzeti összefogás az erős, büszke, bölcs és független Magyarorszáért!

Úgy gondolom, ennyi jár nekünk.

Ma, pünkösdi vasárnapján ezekben a pillanatokban magyarok ezrei vesznek részt a csíksomlyói zarándoklaton. Ilyenkor nemcsak Magyarországról, hanem a világ minden tájáról érkeznek ide magyarok ünnepelni. Felemelő érzés az erdélyi hegyek között, istenhez közel ünnepelni nemcsak a Szentlélek eljövételét, hanem a magyarság összetartozását is.

Végezetül az összefogás napjához méltó idézettel búcsúzik Önöktől:
Vörösmarty Mihály – Hymnus (részlet)

„ Isten segíts! népeknek Istene!

Tedd jóra, munkássá e nemzetet,

Hogy amihez fog óriás keze,

Végére hajtson minden kezdetet,

Add, hogy mit emberész és kéz kivíhat,

Ne várja mástól mint szerencsedíjat.”

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Mátyás Julianna

DSZC Szabolcs Vezér Gimnáziuma és Szakgimnáziuma

igazgató